

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ДОМ НАРОДА

Истражна комисија за утврђивање околности
у вези с издавањем ЦЕМТ дозвола за 2009.
годину превозницима у Босни и Херцеговини

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
DOM NARODA

Istražna komisija za utvrđivanje okolnosti
u vezi s izdavanjem CEMT dozvola za 2009.
godinu prevoznicima u Bosni i Hercegovini

Istražno povjerenstvo za utvrđivanje okolnosti
u svezi s izdavanjem CEMT dozvola za 2009.
godinu prijevoznicima u Bosni i Hercegovini

Број: 02-50-1-116-5/10

Сарајево, 09. 06. 2010.

ДОМУ НАРОДА
ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БиХ

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 24.06.2010			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

На основу члана 29. Пословника Дома народа Парламентарне скупштине БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 33/06, 41/06, 91/06 и 91/07) и члана 3. став (3) Пословника Истражног повјеренства за утврђивање околности у вези с издавањем ЦЕМТ дозвола за 2009. годину превозницима у Босни и Херцеговини, Истражна комисија је на 5. сједници, одржаној 9. 06. 2010. године, утврдила и Дому народа подноси следећи

ИЗВЈЕШТАЈ

о околностима у вези с издавањем ЦЕМТ дозвола за 2009. годину превозницима у Босни и Херцеговини

1. Увод

Иницијативу за оснивање Истражне комисије за утврђивање околности у вези с издавањем ЦЕМТ дозвола за 2009. годину превозницима у Босни и Херцеговини поднијела је Дому народа делегаткиња Душанка Мајкић, 16. 12. 2009. године.

Дом народа ПСБиХ разматрао је иницијативу на 40. сједници, одржаној 30.12.2009. године, и након расправе донио одлуку о формирању Истражне комисије за утврђивање околности у вези с издавањем ЦЕМТ дозвола за 2009. годину превозницима у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Истражна комисија). За чланове Истражне комисије на истој сједници Дома народа именовани су: Душанка Мајкић, Божо Рајић и Адем Ибрахимпашаћ. Дом народа задужио је Истражну комисију да утврди све околности у вези с издавањем ЦЕМТ дозвола за 2009. годину домаћим превозницима и да у року од три мјесеца од свог конституисања састави извјештај и достави га Дому народа на разматрање. Такође, Дом народа је предложио да Истражна комисија ради заједно са Истражном комисијом Представничког дома ПСБиХ.

Истражна комисија је 18. 01. 2010. године одржала конститутивну сједницу и једногласно за председавајућег изабрала Божу Рајића, те Адема Ибрахимпашаћа за првог замјеника и Душанку Мајкић за другог замјеника председавајућег.

На истој сједници Истражна комисија је закључила да обавијести Истражну комисију Представничког дома о конституисању Истражне комисије Дома народа и затражи одржавање заједничког саставка на којем би се договориле о методама и садржају даљег рада.

2. Заједнички рад са Истражном комисијом Представничког дома ПСБиХ

Допис Истражне комисије Дома народа којим се предлаже да двије комисије раде заједно упућен је 18. 01. 2010. године Истражној комисији Представничког дома ПСБиХ. Истражна комисија Представничког дома, у свом одговору од 12. 02. 2010. године, прихватила је предлог Истражне комисије Дома народа о одржавању заједничке сједнице. Истражне комисије оба дома одржале су заједничку сједницу 18. 02. 2010. године са само једном тачком дневног реда: „Договор о методама и садржају рада“. На сједници је једногласно закључено да ће двије комисије радити заједно, а приликом доношења одлука истражне комисије ће се изјашњавати одвојено.

Међутим, Истражна комисија Представничког дома је дописом од 24. 03. 2010. године обавијестила Истражну комисију Дома народа да је на својој 7. сједници, одржаној 24. 03. 2010. године, констатовала „да није била у могућности да с Истражном комисијом Дома народа договори одржавање заједничке сједнице истражних комисија у марту, те је одлучено да Истражна комисија, у складу с одобрењем Представничког дома за продужење рока до 31. 03. 2010. године, састави извјештај и упути га Представничком дому“. Истражна комисија Представничког дома је накнадно, на 8. сједници, одржаној 6. и 7. 04. 2010. године, усвојила Извјештај о провјери навода о расподјели ЦЕМТ дозвола у Министарству комуникација и транспорта БиХ и упутила га Представничком дому ПСБиХ на усвајање, чиме је практично и окончала свој рад.

Истражна комисија Дома народа разматрала је допис као и извјештај Истражне комисије Представничког дома на 2. сједници, одржаној 13. 04. 2010. године, и примио их к знању, те закључно самостално наставити рад. На истој сједници Истражна комисија је закључила да је потребно обратити се Дому народа захтјевом за продужење рока за достављање извјештаја, с обзиром на то да је протекло много времена у покушају организовања заједничког рада двију истражних комисија. Наиме, приликом формирања Истражне комисије, Дом народа је за достављање извјештаја одредио рок од три мјесеца од конституисања Истражне комисије. Будући да је тај рок истицао 18. 04. 2010. године, Истражна комисија је на 2. сједници, одржаној 13. 04. 2010. године, једногласно закључила да од Дома народа затражи продужење рока за достављање извјештаја о околностима у вези с издавањем ЦЕМТ дозвола за 2009. годину превозницима у Босни и Херцеговини до 31. 05. 2010. године. Дом народа ПСБиХ разматрао је захтјев Истражне комисије за продужење рока на 46. сједници, одржаној 28. 05. 2010. године, и том приликом донио одлуку да се рок за достављање извјештаја продужи до 30. 06. 2010. године.

3. Активности на утврђивању околности у вези с издавањем ЦЕМТ дозвола за 2009. годину превозницима у Босни и Херцеговини

У утврђивању околности у вези с издавањем ЦЕМТ дозвола за 2009. годину превозницима у Босни и Херцеговини, Истражна комисија се ослањала на следеће изворе:

- документе достављене од Савјета министара у одговору на делегатско питање Душанке Мајкић (број: 02-50-1-16-32/09 од 16. 11. 2009. године),
- материјале Истражне комисије Представничког дома,
- усмена изјашњења представника Министарства комуникација и транспорта БиХ, чланова Комисије за расподјелу ЦЕМТ дозвола за 2009. годину и осталих релевантних институција, и
- писмени одговор Министарства комуникација и транспорта БиХ на питања која је поставила Истражна комисија приликом усменог изјашњавања.

Истражна комисија је укупно три сједнице (3, 4. и 5) посветила прикупљању информација и утврђивања околности о расподјели ЦЕМТ дозвола у 2009. години, путем усменог изјашњавања представника надлежних институција.

3.1. Изјашњавање представника надлежних институција (3. сједница)

Трећа сједница Истражне комисије, одржана 13. 04. 2010. године, била је у потпуности посвећена изјашњавању надлежних институција о њиховим сазнањима о околностима у вези с расподјелом ЦЕМТ дозвола у 2009. години. Сједници су присуствовали: Рудо Видовић, министар, Младен Голужа, савјетник министра, Никола Шего, секретар, и Селим Копић, главни инспектор у Министарству комуникација и транспорта БиХ, Жељко Маток, помоћник федералног министра саобраћаја и комуникација, Ранко Бабић, секретар Удружења саобраћаја и веза у Привредној комори Републике Српске, и Зијад Синановић, директор Сектора за транспорт и комуникације у Спољнотрговинској комори Босне и Херцеговине. Министарство саобраћаја и веза Републике Српске, Привредна комора Федерације БиХ и Удружење „Међународни транспорт“ из Бањалуке нису послали своје представнике на сједницу пако су уредно позвани.

Чланови Истражне комисије упознали су присутне о томе шта се од њих очекује. Предсједавајући Божо Рајић рекао је да се од њих очекује изјашњавање о њиховим сазнањима и одговори на конкретна питања која ће им бити постављена. Поред тога истакао је да је лавину незадовољства, критика и медијских натписа покренуло питање примјене Правилника о критеријумима, поступку и начину расподјеле страних дозвола за превоз терета домаћим превозницима („Службени гласник БиХ“, број: 35/02), (у даљем тексту: Правилник), односно законитост у раду Министарства и његове комисије за расподјелу дозвола. Додао је како се и у материјалима који су достављени од министарства, као и у изјашњењима осталих институција, врло проблематично поставља питање тумачења Закона о међународном и међуевропском друмском превозу („Службени гласник БиХ“, број: 1/02), (у даљем тексту: Закон) и Правилника о поступању у поступку расподјеле дозвола. Стога је затражио од присутних да се изјасне пред

Истражном комисијом о томе да ли је по њиховом мишљењу поступак вођен у складу с одредбама Закона и у складу са Правилником донесеним на основу Закона, што не искључује могућност да у поступку има грешака и комисије као тијела и појединца.

Душанка Мајкић, у својству предлагача Иницијативе за испитивање околности у вези с издавањем ЦЕМТ дозвола за 2009. годину, подсјетила је да је ово питање покренула почетком 2009. године, те да је тужилаштво потврдило оптужницу за кривично дјело злоупотребе положаја и овлашћења за 2007. годину. Увидом у достављене материјале Министарства комуникација и транспорта БиХ у вези с издавањем ЦЕМТ дозвола, уочила је низ неслагања и нејасноћа, па је затражила одговоре на питања која се тичу: броја запримљених захтјева за додјелу ЦЕМТ дозвола за 2009. годину, приговора превозника на издате ЦЕМТ дозволе, укупног броја дозвола које је БиХ добила те броја резервних-замјенских дозвола, процедуру преузимања ЦЕМТ дозвола од превозника, пријаве издавања замјенских дозвола ИТФ-у (Међународном форуму превозника).

Рудо Видовић, министар комуникација и транспорта БиХ, истакнуо је да је спреман за истраживање свих појединости и у самом сектору и у министарству, као и за отклањање свих нејасноћа и дилема када су у питању околности расподеле дозвола, не само за 2009. него и за све вријеме од када се дозволе издају. Предложио је да се транскрипт сједнице достави Министарству комуникација и транспорта БиХ ради обезбјеђивања прецизних одговора на сва постављена питања. У наставку је истакнуо како се лично увјерио у мањкавости Закона и Правилника као и начина расподеле дозвола. Додао је да је извршио одређене измјене у Правилнику те дао налог за покретање поступка набавке софтвера помоћу којег би требало расподељивати дозволе. Уз то је у овој години планирана израда потпуно новог правилника којим би се, уз нови софтвер, искључио велики број мањкавости у односу на досадашњи начин расподеле.

Никола Шего, секретар Министарства комуникација и транспорта БиХ и члан Комисије за расподелу ЦЕМТ дозвола, у свом изјашњењу је истакнуо како у овом тренутку није у могућности да одговори на сва постављена питања, јер је за то потребан увид у документацију у Министарству. Предложио је да Министарство комуникација и транспорта накнадно достави одговоре на постављена питања у писаној форми. У наставку излагања осврнуо се на рад Комисије за расподелу ЦЕМТ дозвола у протеклом периоду.

Селим Копић, главни инспектор у Министарству комуникација и транспорта БиХ и члан Комисије за расподелу ЦЕМТ дозвола, рекао је да је именован у Комисију 2007. године и одмах се успротивио тадашњем начину рада, јер је сматрао да није у складу са законом, али је ипак данас на суду. Сматра да није ни најмање крив односно да не може бити оптужен за злоупотребу положаја јер он уопште не ради на пословима расподеле дозвола, него је само одлуком министра именован у Комисију. Осим тога, Комисија има предсједника који у сваком тренутку може зауставити рад, те секретара који брине о

законитости рада. Сваки превозник имао је могућност приговора Комисији односно жалбе другостепеном органу. Након одлуке по жалби постоји могућност управног спора, али ниједан управни спор није покренут. Додао је да Комисија никада није добила јасне упуте за рад, иако су у више наврата тражили од секретара Комисије да затражи тумачење од Канцеларије за законодавство или Министарства правде.

Жељко Маток, помоћник федералног министра саобраћаја и комуникација, истакнуо је да представници Федералног министарства саобраћаја и комуникација нису учествовали у раду Комисије, тако да не може имати увид у његов рад нити цијенити да ли је тај рад био у складу са прописима. Подржао је што брже увођење распоdjеле ЦЕМТ дозвола путем софтвера. Такође је истакнуо да би у сврху повећања транспарентности било добро укључити представнике ентитетских министарстава у поступак распоdjеле ЦЕМТ дозвола, без обзира у којем облику.

Ранко Бабић, секретар Удружења саобраћаја и веза у Привредној комори Републике Српске, истакнуо је да он односно Привредна комора РС-а немају податке и не могу дати одговоре на многа постављена питања. Привредна комора РС-а није била укључена у поступак распоdjеле ЦЕМТ дозвола, јер је то надлежност Министарства комуникација и транспорта БиХ. Потреба за укључивањем јавила се када су се крајем 2008. превозници терета из РС-а осјетили општењем у распоdjели дозвола. Додао је да превозника из РС-а и даље захтијевају да се уреде правила тако да буду недвосмислена, да се задржи принцип 1/3 : 2/3, и да у комисији за распоdjелу буде представник РС-а, без обзира на број чланова.

Зијад Синановић, директор Сектора за транспорт и комуникације Спољнотрговинске коморе Босне и Херцеговине, указао је на проблеме које је у распоdjели стварала подjела у омјерима 1/3 : 2/3 између РС-а и ФБиХ, па онда подjела у омјеру 60% : 40% на бошњачке односно хрватске превознике. К томе се осврнуо и на начин додјелјивања укупног броја дозвола једној земљи, те њихову распоdjелу према својствима мотора, ЕУРО 3, ЕУРО 4 и сл. Ипак, и поред великог броја проблема, у 2009. години учињен је позитиван корак елиминисањем тзв. устаљене праксе. Поздравио је поступак министра којим је распоdjела дозвола враћена у оквиру Правилника, као и што је цијелокупан поступак распоdjеле ЦЕМТ дозвола учињен транспарентнијим, прије свега објављивањем информација на веб-страници Министарства.

Адем Ибрахимпашаић истакнуо је потребу што хитнијег увођења софтвера за распоdjелу дозвола и позвао министра да се максимално ангажује на том питању. Осим тога, подржао је предлог за веће укључивање државне и ентитетских спољнотрговинских комора у распоdjелу дозвола према тилу мотора, јер оне располажу већим бројем информација. На крају је позвао Министарство комуникација и транспорта да достави што је могуће подробније одговоре на сва питања која су му упућена.

На крају је председавајући, сумирајући расправу, посебно издвојио три питања односно области на које Истражна комисија треба нарочито да обрати пажњу.

Као прво питање издвојио је тзв. устаљену праксу у расподјели свих дозвола у омјеру 2/3 : 1/3, за коју је истакнуо да је била окидач односно генератор незадовољства и која је и правно и морално проблематизована.

Као друго важно питање истакнуо је злоупотребе у области издавања замјенских дозвола, укључујући све оне моделе административно-техничког приступа који је могао „мирисати“ на злоупотребу, а не мора значити да јесте, али што се свакако мора утврдити.

Треће важно питање јесте потреба за пружањем пуне подршке Министарству комуникација и транспорта у настојању да отклони стару праксу како би се у потпуности радило у складу с Правилником и у духу закона.

Чланови Истражне комисије једногласно су закључили да Министарство комуникација и транспорта накнадно достави писмени одговор на сва постављена питања на која нису били у могућности дати одговор на самој сједници, и за достављање одговора одредило 30. 04. 2010. године.

3.2. Разматрање одговора Министарства комуникација и транспорта (4. сједница)

Министарство комуникација и транспорта је 11. 05. 2010. године доставило одговор на питања Истражне комисије постављена на 3. сједници. Истражна комисија је достављене одговоре разматрала на 4. сједници, одржаној 25. 05. 2010. године.

Душанка Мајкић истакнула је како је генерално незадовољна добијеним одговорима. У одговорима је написано нешто што је већ раније речено, а на одређена питања која сматра суштинским уопште нису дати одговори. Истакла је да сматра да ниједно питање не садржи одговор који би могао промијенити ток даљег рада Истражне комисије. Такође је изнијела мишљење да су одговори урађени површно и на брзину. На крају је нагласила да достављеним одговорима није пољуљана ниједна тврдња изнесена на претходној сједници, те сматра да даљом истрагом треба да се баве истражна тијела односно СИПА, а Истражна комисија свој рад треба да приводи крају.

Адем Ибрахимпашаић сагласио се с излагањем Душанке Мајкић, јер и он сматра да даља истрага треба да буде посао истражних тијела, будући да Истражна комисија практично нема могућности да учини нешто значајније оваквим начином рада.

На предлог председавајућег, Истражна комисије је једногласно усвојила закључак: „Истражна комисија није задовољна ни квалитетом ни прецизношћу добијених одговора на питања постављена на 3. сједници, те више неће insistирати на провјеравању тих података, јер сматра да се тиме морају бавити одговарајућа надлежна тијела чији је то посао и која имају одговарајућа овлашћења за то.

На истој сједници чланови Истражне комисије су се сагласили да је потребно одржати још једну сједницу, на коју обавезно, путем Министарства комуникација и транспорта, треба позвати чланове Комисије за расподјелу ЦЕМТ дозвола за 2009. годину: Никола Шего, Мирко Шекара и Енис Ајкунић.

3.3. Изјашњавање чланова Комисије за расподјелу ЦЕМТ дозвола за 2009. годину (5. сједница)

Од позваних чланова Комисије за расподјелу ЦЕМТ дозвола за 2009. годину, позиву су се одазвали Енис Ајкунић и Никола Шего. Осим њих, из Министарства комуникација и транспорта сједници је присуствовао и Којо Копривица, помоћник министра. Он је упознао чланове Истражне комисије да су сви позвани чланови Комисије за расподјелу ЦЕМТ дозвола благовремено обавијештени. Посебно је истакао да је обавијештен и Мирко Шекара, који је у међувремену пензионисан, и додао да му није познато зашто се није одазвао.

Енис Ајкунић истакао је да се чуди што Истражна комисија њега посебно позива, кад су сви чланови Комисије једнако важни, осим оног који обавља функцију председавајућег. Казао је да је он у 2008. години био председавајући Комисије за расподјелу ЦЕМТ дозвола и да се још тада залагао за одступање од расподјеле дозвола у омјеру 2/3:1/3, између ентитета. Посебно је нагласио да су у 2009. години ЦЕМТ дозволе први пут подијељене на транспарентан начин и да су сви превозници имали једнак третман. У вези са замјенским дозволама истакао је да је то веома компликовано из разлога што превозници у тренутку подношења захтјева не могу бити сигурни да ли ће и бити реализовани сви уговорени послови. Стога Министарство дозвољава да такав превозник изврши замјену дозволе у Сектору за транспорт у Министарству, и Комисија за расподјелу ЦЕМТ дозвола с тим нема ништа. Додао је да Комисија врши расподјелу дозвола на основу захтјева, односно приложене документације и на основу тога се додјељују дозволе. Може се десити да превозник који испуњава услове добије дозволе или број дозвола који му реално није потребан. Не види ништа спорно у могућности да они дозволе међусобно размијене, иако не искључује да ту може бити и препродаја, међутим, Министарство с тим нема ништа.

Никола Шего истакао је да је за свих седам година, колико се налази у Комисији за расподјелу ЦЕМТ дозвола, било покушаја да се ријешу проблем замјенских дозвола. Један од проблема је што софтвер који би био коришћен и за контролу коришћења дозвола још увијек није набављен. Нагласио је да је врло тешко да Министарство врши додјелу враћених дозвола јер то захтијева дуг поступак, а те дозволе су превозницима углавном потребне у врло кратком року. Додао је да је министар у току ове године формирао радну групу која би пронашла рјешење за замјенске дозволе али га није успјела пронаћи. Тај проблем није ријешен ни у земљама региона па и у Европи. Истакао је да не види никакав проблем у томе да превозници између себе замијене неискоришћене дозволе. На крају је додао да је за седам година, колико је он члан Комисије за расподјелу ЦЕМТ дозвола, било свега неколико жалби и то неоснованих а да тужби практично није ни било. Нагласио је да су, по његовом мишљењу, превозници генерално задовољни, осим можда неколицине, који и покушавају да читав поступак проблематизују и оспоре.

4. Налази Истражне комисије

Након што је на 5. сједници, одржаној 09. 06. 2010. године, саслушала и изјашњења два члана Комисије за расподјелу ЦЕМТ дозвола за 2009. годину, Истражна комисија је једногласно закључила да нема потребе за даљим истраживањем, већ да на основу свих добијених информација треба да приступи изради извјештаја који ће бити упућен Дому народа Парламентарне скупштине БиХ на разматрање и усвајање.

Истражна комисија је, на бази прикупљених информација, утврдила следеће:

1. Поступак расподјеле ЦЕМТ дозвола за 2009. годину први пут је вођен у складу са Законом о међународном и међуентитетском друмском превозу и Правилником о критеријумима, поступку и начину расподјеле страних дозвола за превоз терета домаћим превозницима.
2. И поред тога што је поступак расподјеле ЦЕМТ дозвола у 2009. години текао у складу са Законом и Правилником, у поступку расподјеле су утврђене неправилности и нетранспарентност у бодовању и објављивању коначне листе додијељених ЦЕМТ дозвола.
3. Цјелокупни поступак издавања тзв. замјенских дозвола вођен је мимо овлашћења и са бројним грешкама.

5. Закључци

Истражна комисија је усвојила сљедеће закључке, које упућује Дому народа Парламентарне скупштине БиХ на усвајање:

1. Дом народа Парламентарне скупштине БиХ тражи од Министарства комуникација и транспорта БиХ да оснује радну групу у којој би били стручњаци из области међународног друмског превоза, са задатком да анализира постојеће стање у примјени Правилника о критеријумима, поступку и начину расподјеле страних дозвола за превоз терета домаћим превозницима („Сл. гласник БиХ“, број 35/02) и да на основу тога буде израђен предлог измјена и допуна Правилника.
2. Дом народа Парламентарне скупштине БиХ тражи од Министарства комуникација и транспорта БиХ да убудуће доставља Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине детаљан годишњи извјештај о раду Комисије за расподјелу ЦЕМТ дозвола, као и шестомјесечни извјештај о издатим замјенским ЦЕМТ дозволама.

Извјештај је усвојен већином гласова чланова Истражне комисије.

За извјестиоца у пленарној фази именован је Божо Рајић, предједавајући Истражне комисије.

Достављено:

- Наслову
- Министарству комуникација и транспорта БиХ
- а/а